

ALBUELEDSDYSPLASI (AD)

Af dyrlæge [Christina Brock](#)

Hvad er albueledsdysplasi?

Albueledsdysplasi er en arvelig lidelse, der opstår på grund af fejludvikling af albueledet. Albueledet består udover ligamenter og ledkapsel af tre knogler: Overarmsknoglen (Humerus), spolebenet (Radius) og albuebenet (Ulna).

Albueledsdysplasi er en inkongruens imellem de tre knogler, som udgør leddet. Fejludvikling af specielt albuebenets ledflade bevirker, at denne er svagt ellipsoformet. Dette forværres af at spolebenets ledflade er ændret i rundingen, således at overarmsknoglen ikke passer ind i leddet. Nogle taler om en trappedannelse i leddet. Fejludviklingen i albuen kan resultere i tre forskellige udviklingslidelser:

- Brud af Processus Coronoideus
- Osteochondrose i albueledet
- Løsning af Processus Anconeus

Hvad er symptomerne på albueledsdysplasi?

- Halvhed på et eller begge forben allerede fra 4-6 måneders alderen.
- Nedsat bøjelighed af albuen.
- Hunden aflaster albuen ved at dreje denne udad.
- Ofte ses uvilje mod at gå ned af trapper.
- Hunden ønsker ikke at springe eller gå på "A-bræt" ved træning.
- Nedsat lyst til at lege.
- Leddet kan være hævet og ømt.
- Muskelatrofi ses i fremskredne tilfælde.

Hvordan kan din dyrlæge stille diagnosen albueledsdysplasi?

Diagnosen stilles efter en klinisk undersøgelse af begge albueled, efterfulgt af en røntgenoptagelse, hvorved albueledene fotograferes i to plan. Da det er meget små ledforandringer, man kigger efter, er det nødvendigt at have hunden bedøvet ved disse optagelser.

Oftest præsenteres hunden så tidligt i forløbet, at der ikke altid er røntgenologiske forandringer, og man vil i de tilfælde røntgenografere hunden igen efter 4-6 uger. Alle tre lidelser i albueledet vil afsløres af en røntgenundersøgelse.

Enkelte klinikker diagnosticerer ved hjælp af en kikkertundersøgelse af leddene.

Hvordan behandles albueledsdysplasi?

Albueledsdysplasien behandles i hver af de tre ovennævnte tilfælde ved en operation.

- Brud af af Processus Coronoideus på spolebenets ledflade til overarmsknoglen er den hyppigste årsag til albueledsdysplasi. Bruddet bevirker, at der opstår en læsion på overarmsknoglens ledbrusk. Man fjerner brudstykket ved en operation. Operationen kan være vanskelig, da albueledet er et meget stramt led at operere i, og det afbrækkede knoglestykke undertiden sidder fastklemt langt inde i leddet.
- Ved osteochondrose i albueledet ses en udviklingsforstyrrelse i overarmsknoglens ledbrusk. Her kan man tidligt i forløbet finde en bruskeflap på ledfladen, som fjernes. Senere i sygdomsprocessen kan denne bruskeflap være revet løs og danne en ledmus. Ledmuse kan ligeledes fjernes ved en operation.
- Løsning af Processus Anconeus skyldes at nogle hunderacer, f.eks. Schæfere, danner spolebenet ud fra to forbeningscentre. Stress af leddet på grund af

inkongruens bevirker derefter, at de to forbeningscentre ikke vokser sammen. Lidelsen kureres ved at bortoperere det løsne stykke knogle.

Hvad er fremtiden for din hund, hvis den får albueledsdysplasi?

Hvis sygdommen opdages i tide, og gerne inden hunden er 6 måneder gammel, kan en operation kurere hunden og gøre den helt smertefri.

Det er dog altid vigtigt efter operationen at få en vurdering af leddets holdbarhed, da begyndende slidgigt i leddet kan være fremskredent, uden at dette kan erkendes på røntgenbillederne.

Ved ubehandlede tilfælde af albueledsdysplasi udvikler hunden slidgigt i albuen.

Hvorfor får hunde albueledsdysplasi?

Albueledsdysplasi er i høj grad arveligt. Men andre faktorer som miljø og fodring spiller også ind.

Hvad kan jeg selv gøre for at forebygge albueledsdysplasi?

For at begrænse sygdommens udbredelse har Dansk Kennel Klub iværksat et program, hvor en række specialklubber kræver røntgenundersøgelse af albueledene, før de giver avlsgodkendelse.

Hvalpefoder med et højt calciumindhold giver anledning til hurtig knoglevækst, især hos de store racer. Derfor kan forkeret fodring være årsag til, at en arveligt disponeret hvalp udvikler albueledsdysplasi.

Hvad er risikoen for, at din hund får albueledsdysplasi?

Risikoen vil altid være til stede hos de disponerede racer, men nedbringes betydeligt, hvis man undgår at avle på dyr med albueledsartrose.

Hvilke racer er særligt udsatte for at få slidgigt i albueledet?

- Schæfere, Rottweilere, Sankt Bernhards, Broholmere og Berner Sennen er disponerede for brud af Processus Coronoideus.
- Retrievere, Berner Sennen og Rottweilere er disponerede for osteochondrose i albueledet.
- Schæfere er disponerede for løsning af Processus Anconeus.
- Bassets og Bulldogs er disponerede for afrivning af Processus Anconeus.

Anden viden om albueledsdysplasi

Da de to underarmsknogler, spolebenet og albuebenet, er tæt forankrede af ligamenter, vil der opstå et øget stress på spolebenet, såfremt albuebenets længdevækst stopper.

Løsning af proc. Anconeus hos andre racer som f.eks. Bulldogs og Bassets, skyldes ikke en løsning på grund af to forbeningscentre, men snarere et regulært brud af proc.

Anconeus på grund af et vedvarende træk, som opstår hos disse racer, fordi der er en manglende længdevækst af albuebenet. Operation i dette tilfælde vil være en overskæring af de ligamenter, som forankrer albuebenet til spolebenet, således at længdevæksten af spolebenet ikke længere bremses.

I Dansk Kennel Klub (DKK) har man de seneste år set en positiv udvikling med hensyn til antallet af registrerede tilfælde af albueledsdysplasi. Dette skyldes bl.a. de avlsrestriktioner, som er indført for de pågældende racer.

(kilde: netdyredokteren.dk)